

Jeg skal først dvæle ved Statsregnskabet for 1911—12. Det er i Virkeligheden et Værk, som fortjener den største Opmærksomhed, og det bør ikke gaa ud af Sagaen uden at have faaet et Par Ord med paa Vejen, at man kan vide, af hvilken Beskaffenhed det er, det er nemlig noget i sin Art ret enestaaende. Aldrig nogen Sinde har Militarismen fejret saa store Triumfer som her, aldrig nogen Sinde har den i den Grad fraadset i den danske Stats Penge som i det Herrens Aar 1911—12. Jeg har prøvet at opgøre Militærudgifterne paa dette Statsregnskab og sammenligne dem med de tilsvarende Udgifter paa de to foregaaende Statsregnskaber. Jeg følger her den højtærede Finansministers Eksempel; han drog selv i den Tale, han holdt ved Forelæggelsen af Finanslovforslaget, stadig Sammenligninger mellem de 3 sidste Finansaar. Jeg har altsaa fra Udgifterne paa de militære Budgetter draget Udgifterne til Lods væsenet, Fyr væsenet, meteorologisk Institut og Generalstabens topografiske Afdeling og deslige rent civile Udgifter, og jeg har paa den anden Side tillagt de rent militære Udgifter, der skjuler sig rundt omkring paa de civile Budgetter, Udgifter til Indkvartering, Udskrivningsvæsen, militære Pensioner o. s. v., o. s. v. Der er nogle ganske enkelte Punkter, hvor man ikke kan naa til absolut Nøjagtighed paa Kroner og Øre, men maa nøjes med en Berægnelse, der imidlertid giver et tilnærmelsesvis meget rigtigt Resultat. I alt Fald er de Tal, jeg er naaet til, Minimaltal; det er overmaade sandsynligt, at der er enkelte Poster, jeg har overset, saa Tallene i Virkeligheden er noget større. Jeg finder da, at i det sidst afsluttede Finansaar, 1911—12, udgjorde de rent militære Udgifter 35,191,411 Kr.; Aaret i Forvejen 32,899,462 Kr. og atter Aaret i Forvejen 27,934,451 Kr. Der er altsaa i Løbet af 2 Aar en Stigning med godt $7\frac{1}{4}$ Mill. Kr. i direkte Militærudgifter, ordentlige og ekstraordinære Militærudgifter. Hvis vi nu opgør de egentlige Statsudgifter for de samme 3 Finansaar — jeg har her fulgt det samme Princip, som Statistisk Bureau følger i Sammendragene i Statistisk Aarbog —, ser vi, at de direkte Militærudgifter i 1909—

10 udgjorde 25 pCt. af Statsudgifterne, i 1910—11: 27 pCt., i 1911—12: 30 pCt. Det er, som man ser, en overordentlig rask Tilvækst. Indbyggerantallet i Danmark kan for Finansaaret 1911—12 regnes til godt og vel $2\frac{3}{4}$ Millioner. Med andre Ord, Militærudgifterne i det sidste Finansaar har for hver Indbygger beløbet sig til omtrent 12 Kr. 50 Øre, for hver Familie paa 5 Personer i Løbet af dette ene Aar til gennemsnitlig mellem 62 og 63 Kr. Det er et meget stort Tal. Og hvis vi drager en Sammenligning med de Lande, som der overhovedet kan være nogen Mening i at drage en Sammenligning med, nemlig de øvrige Smaastater i Europa, finder vi, at det Tal, vi naar op til for Danmarks Vedkommende, er enormt højt. Der er kun en af de mindre europæiske Stater, hvor Udgifterne er højere, alle de andre kommer længere nede, betydelig længere nede end vi. Jeg har taget Krigs- og Marine ministeriernes Budgetter eller Regnskaber, de sidste, som har foreligget for mig, og sammenlignet dem med Indbyggertallene i de paagældende Lande og da fundet, at kun Sverige kommer en Smule højere med gennemsnitlig 15 Kr. 10 Øre pr. Indbygger. Alle de øvrige Smaastater i Europa kommer lavere end Danmark, saa meget lavere, at de smaa Unøjagtigheder og Uregelmæssigheder, som man selvfølgelig ikke kan værges sig imod, ikke spiller nogen Rolle i Sammenligningen. Medens vi i Danmark for det sidste Finansaar har 12 Kr. 50 Øre som gennemsnitlig Udgift for hver Indbygger i Landet, finder vi efter de sidste mig bekendte Statsregnskaber og Budgetter for Norge 8 Kr. 20 Øre — altsaa et Spring paa 4 Kr. 30 Øre —, for Grækenland 8 Kr. 20 Øre, for Svejts 8 Kr. 10 Øre, for Holland 7 Kr. 60 Øre, for Portugal 7 Kr. 30 Øre, for Rumænien 7 Kr. 20 Øre, for Serbien 6 Kr. 70 Øre, for Bulgarien 6 Kr. 60 Øre. Altsaa selv i disse 3 Balkanstater, der nu optræder saa drabeligt paa Krigsskuepladsen, er de aarlige Militærudgifter kun godt halv saa store, som vore har været i det sidste Aar. I de 3 Aar fra 1. April 1909 til 31. Marts 1912 har altsaa Militær væsenet, som man vil se ved en Sammentælling af de Tal, jeg nævnedes før, tilsammen slugt lidt over 96 Mill. Kr. Og samtidig er vor